

Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel M¼d¼rl¼ę¼

D¼nya Fikri M¼lkiyet Örg¼t¼ (WIPO), Fikri M¼lkiyet ve Genetik Kaynaklar, Geleneksel Bilgi ve K¼lt¼rel Anlatımlar H¼k¼metler arası Komitesi'nin 26. Oturumu

03-07 Şubat 2014, Cenevre-İSVİÇRE

Dr. Mesut YILDIRIR
Hayvan Genetik Kaynakları
Araştırmaları Çalışma Grubu
26 Şubat 2014

- Toplantının yeri ve katılım
- Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü (WIPO)
- Toplantının kapsamı; Genetik Kaynaklar, Geleneksel Bilgi ve Folklor (GRTKF)
- Hayvan Genetik Kaynakları açısından önemi
- Geçmiş toplantıların çıktılarının özetlenmesi
- Toplantının çıktılarının değerlendirilmesi

- Genetik Kaynaklar, Geleneksel Bilgi ve Folklor (GRTKF) Hükümetlerarası Komitesi (IGC)' nin 26. oturumu 3-7 Şubat 2014 tarihleri arasında İsviçre'nin Cenevre kentinde gerçekleştirilmiştir
- Üye ülkeler, yerel topluluklar, sivil toplum kuruluşları

Dr. Mesut YILDIRIR

**Hayvan Genetik Kaynakları Araştırmaları Koordinatörlüğü
TAGEM**

Dr. Kürşad ÖZBEK

**Biyolojik Çeşitlilik ve Genetik kaynaklar Bölüm Başkanı
TAGEM**

K. Demir ERALP

Patent Uzmanı-Türk Patent Enstitüsü

Günseli Güven

**Dünya Ticaret Örgütü nezdinde T.C. Daimi
Temsilciliği'nden Hukuk Müşaviri**

Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü (WIPO; World Intellectual Property Organisation)

- WIPO Birleşmiş Milletlerin özelleşmiş 17 örgütünden birisidir.
- WIPO, “Dünyada fikri mülkiyet haklarının korunmasını ve yaratıcı etkinliği teşvik etmek amacıyla” 1967 yılında kurulmuştur.
- Uluslararası anlamda fikri mülkiyet haklarını korumaya ve düzenlemeye yönelik çalışmalarda bulunmaktadır.

Toplantının Kapsamı

- Genetik Kaynaklar, Geleneksel Bilgi ve Kültürel Anlatımlar Hükümetler arası Komitesi'nin 26. Oturumu (IGC/GRTKF-26)
- Genetik kaynaklara erişim ve kullanımlarından doğacak yararların adil ve eşit paylaşımı
- Bitki Genetik Kaynakları Uluslar Arası Sözleşmesi (International Treaty FAO 2004) genetik materyalin kullanımı, ıslahçı hakları vb konulara açıklık getirmekle birlikte, Hayvan Genetik Kaynaklarında benzer yapılanma henüz hayata geçirilememiştir.

GR-TK-F

Genetik Kaynaklar (GR); Mevcut ya da potansiyel deęeri olan genetik materyale iřaret etmektedir.

Geleneksel Bilgi (TK); Geleneksel manadaki fikri aktivite sonucunda meydana gelen bilginin muhtevası veya esasıdır.

Geleneksel Kültürel İfadeler/Folklr (TCEs); Geleneksel bilgi ve kültür, müzik, sözel anlatılar ve edebiyat, sanat, el sanatları, isimler ve semboller, tasarımlar, mimari formlar ve gösterileri içerebilir. El sanatlarımızdan halılarımızın taklitlerinin başka ülkelerde serbestçe üretiliyor olması konunun maddi yönünü ve önemini ortaya koymasından dolayı çarpıcıdır.

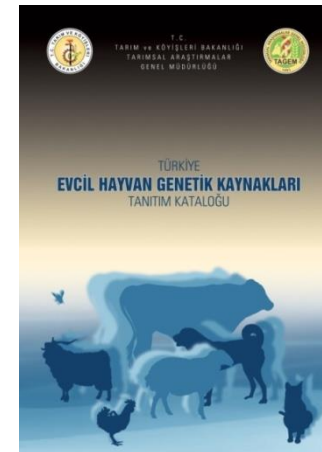
1. Hayvan Genetik Kaynakları Açısından Konunun Önemi

- Hayvan Genetik Kaynakları konusunda yürütülen çalışmaları
 - Enstitüde Koruma (13 ırk)
 - Halk Elinde Koruma (23 ırk)
 - Gen Bankalarında Koruma (18 küçükbaş, 7 büyükbaş ve 5 at ırkı)

2. Hayvan Genetik Kaynakları Açısından Konunun Önemi

- Evcil Hayvan Genetik Kaynaklarının Korunması ve Sürdürülebilir Kullanımı Hakkında Yönetmelik
- Yerli Evcil Hayvan Genetik Kaynaklarının Kullanılması ve Yurt Dışına Çıkarılması Hakkında Yönetmelik, *Materyal Transfer anlaşması*
- Sanayi mülkiyet hakları
- Veri bankası, gen bankası, erişim-paylaşım

Geçmiş Toplantılar

- WIPO çatısı altında GRTKF konusundaki ilk çalışmalar, 1998-1999 yıllarında başlatılmış ve devam etmektedir.
- 2003 yılına kadar olan Uluslar arası Teknik Komite (IGC) çalışmaları yasal korumanın şekli ve izlenecek yol seçeneklerinin analizlerini kapsamaktadır
- IGC' nin 23. oturumunda bir anlaşma metni (Konsolide doküman ; Consolidated Document Relating to Intellectual Property and Genetic Resources) geliştirilmiştir

Genetik Kaynakları, Geleneksel Bilgi ve Folklor Konsolide Dokümanı

Consolidated Document Relating to Intellectual Property and
Genetic Resources WIPO/GRTKF/IC/26/4

- Terimler listesi; geleneksel bilgi, biyoteknoloji, orijin ülke, sağlayıcı ülke, türevler, *ex-situ* koruma, genetik materyal, genetik kaynak, *in-situ* koşullar, uluslararası tanınmış sertifika, uygunsuz kullanım, kaynak, erişim, kullanım

- Politik Amaçlar

- Genetik kaynakların yanlış kullanımının önlenmesi, orijin ülkenin belirtilmesi konusu, veri tabanları ve ulusal ve uluslararası mevzuat hazırlığı

Toplantının Çıktılarının Değerlendirilmesi

- Konsolide Dokümanı
- Yerli Evcil Hayvan Genetik Kaynaklarının Kullanılması ve Yurt Dışına Çıkarılması Hakkında Yönetmelik, *Materyal Transfer anlaşması, Sanayi mülkiyet hakları*
- Veri bankası, gen bankası, *erişim-paylaşım*
- Erişim Paylaşım Rejimi Tavsiye Komisyonu çalışmaları

Sonuç

Genetik çeşitlilik ve geleneksel bilgiden kaynaklanan kazanımların paylaşımına yönelik girişimler açısından, ülkemizin sahip olduğu genetik çeşitlilik de dikkate alındığında hem ulusal hem de uluslararası boyutta genetik kaynaklar ve geleneksel bilgi konusunda ülke çıkarlarını gözetecek şekilde bir politika takip etmek ve çalışmalara teknik destek vermek üzere müdahil olmak gerekmektedir.

Arz ederim